

Артюх-Пасюта Олена Василівна,

к.е.н., доцент, доцент кафедри
бухгалтерського обліку і аудиту

Алексєєнко Олена Юрійвна,

Магістрант

Полтавський університет економіки і торгівлі

ДЕРЖАВНІ ЗАКУПІВЛІ ЯК ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

Анотація. У дослідженні узагальнено окремі проблеми промислової політики України. Автором визначено, що державні закупівлі можуть позитивно вплинути на зростання ВВП в країні на підставі вивчення міжнародного досвіду.

Ключові слова. державні закупівлі, прозороро, промислова політика, публічні закупівлі.

За результатами досліджень вчених, державні закупівлі складають -10-15 % внутрішнього валового продукту європейських країн. Важливо зазначити, що частка імпортованих товарів у системі державних закупівель не перевищує 5,5 %. Такі показники свідчать про відсутність конкуренції та закритий характер економіки у цій сфері для міжнародної конкуренції.

Національна промислова політика повинна бути спрямована на усунення такого фактору як локалізація при оцінюванні тендерних пропозицій. Цьому має сприяти дієва державна політика у сфері закупівель.

Припустимо, що на експорт товарів до ЄС діє ввізне мито 50 %. Водночас, в Україні ставка мита на цей товар 0 %. Для того, щоб експортер міг скористатися цією перевагою, йому потрібно довести. Що товар було виготовлено в Україні. Підтверджуючим документом у цьому випадку є сертифікат EUR-1. В Україні діє спеціальна процедура для отримання цього сертифікату [1].

В українській практиці державні закупівлі зараз відбуваються із використанням електронної системи «Прозорро», метою впровадження якої було збільшення прозорості та публічності у цій сфері економіки. Процедура підтвердження локалізації функціонує на наявній електронній платформі державних закупівель, що зумовлена сприяти промислового розвитку країни [2].

Запровадження в Україні системи «Прозорро» викликало гостру дискусію. Оскільки система «Прозорро» повинна зменшити корупційну складову у системі державних закупівель. Система «Прозорро» призначена для того, щоб в Україні спрацювали закони ринкової економіки, щоб усі учасники ринку змогли приймати участь у державних закупівлях на рівних умовах.

Відсутність прозорих умов використання державних коштів є ознакою бідної держави, залежної від зовнішніх чинників. Якщо у державі така ситуація не зміниться, ймовірно за все, вона біднішатиме та ставатиме більш залежною від зовнішніх партнерів. Допомогти у цій ситуації може політика національного економічного прагматизму, що повинна бути впроваджена у загальну політику держави. Розробляючи конкретні заходи, доцільно використовувати успішний досвід інших держав у цій сфері [1].

Національний економічний прагматизм може проявлятися через реформування системи державних закупівель, а також у максимальному залученні місцевих людських та матеріально-технічних ресурсів для реалізації державного замовлення. Отриманий, у результаті такої політики, мультиплікативний ефект матиме позитивний вплив на економічні процеси у державі.

Існують думки щодо недоцільності підтримки національного виробника, оскільки ціна вітчизняних аналогів є вищою, а якість не завжди відповідає вимогам. Така думка може бути взята до уваги, оскільки виробництво дорогих та неякісних товарів не може позитивно вплинути на розвиток економіки у довгостроковій перспективі. Тому держава, повинна впливати не лише на формування попиту та підвищення зайнятості, а й стимулювати удосконалення виробничих процесів та підвищення якості продукції безпосередньо у процесі виробництва [3].

Для прикладу можна навести досвід Південної Кореї. За допомогою державних замовлень було сформовано попит на товари національного виробництва. На початковому етапі якість продукції була незадовільною. А ціна низькою – порівняно із аналогами. Але через формування попиту з боку держави, у поєднанні з іншими інструментами державного партнерства, як-от індустріальні парки, експортно-кредитне агентство тощо, світ побачив першу продукцію корейського походження, яка впевнено заходила у відповідні ніші міжнародних ринків. Зараз корейська компанія LG є всесвітньовідомим виробником якісної продукції, яка є конкурентною на міжнародному ринку.

Отже, державні закупівлі можуть бути використані як дієвий інструмент державної економічної політики. Для його ефективного використання може бути використано світовий досвід, який має багато інших прикладів успішного державно-приватного партнерства, що безумовно мають бути адаптовані й імплементовані в Україні.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Галушак М.П., Галушак О.Я. Практичні аспекти реформи державних (публічних) закупівель в Україні. Тенденції розвитку маркетингу в умовах економічних трансформацій; за ред. проф. Р.В. Федоровича. Тернопіль: Шпак В. Б., 2017. 303 с.

2. Карпенко Є.А., Кулик В.А. Торги з обмеженою участю: порядок проведення та необхідність застосування підприємствами та установами в Україні. *Науковий вісник ПУЕТ*. 2019. № 4 (95). С. 22-30.3. Кулик В. А. Якісні

характеристики облікової інформації в умовах використання інформаційно-комунікаційних технологій. *Науковий вісник ПУЕТ*. 2017. № 5. С. 57-62.

3. Мілька А.І., Кулик В.А. Управління витратами в контексті підвищення ефективності діяльності підприємств. *Сучасні економічні дослідження: теорія, методологія, практик*: матеріали II Міжнарод. наук. конф., м. Кельце, 27 вересня 2019 р. м. Кельце (Республіка Польща), 2019. С. 51-54.